

7. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Каб. Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996 : станом на 15 верес. 2022 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-p#Text> (дата звернення: 13.05.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-314-2-54>

**ADMINISTRATIVE PROCEDURE:
ISSUES OF THEORY AND PRACTICE**

**АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА:
ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ**

Lozovska A. M.

*1st-year student
Yuri Fedkovich Chernivtsi
National University
Chernivtsi, Ukraine*

Лозовська А. М.

*студентка I курсу
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Демократизація суспільства, проведення реформ та початок орієнтації України на вступ до Європейського співтовариства, з його певними вимогами та стандартами до системи управління та законодавства, зумовлюють необхідність масштабного реформування системи адміністративної сфери, що орієнтована на надання послуг та побудову взаємовідносин з громадськістю. Проведення низки реформ, в тому числі і адміністративної, неможливі без реформування адміністративного законодавства, адже реформи спрямовані на зміцнення довіри населення до державних органів та на підвищення якості наданих ними послуг. З цієї причини доречно звернути увагу на питання вдосконалення нормативного регулювання адміністративних процедур, яке неможливе без розуміння суті теорії та застосуванням їх на практиці.

Сучасний стан надання адміністративних послуг характеризується багатьма недоліками. Окремі проблеми зумовлені недосконалим законодавством, яке не завжди враховує потреби та інтереси приватних осіб при регулюванні їх відносин з адміністративними органами (наявність необґрунтованих видів адміністративних послуг; «подрібнення» адміністративних послуг на окремі платні послуги; проблеми доступу до інформації, необхідної для отримання адміністративних послуг тощо) [1].

Зважаючи на ці чинники, необхідно звернути увагу також і на значення адміністративної процедури, як можливості більш детально, прозоро і законно розглянути та вирішити справу.

Згідно з Конституцією України, Законом України «Про адміністративну процедуру» та іншими законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, формується відповідна дефініція, яка говорить про те, що адміністративна процедура – це визначений законом порядок розгляду та вирішення справи [2].

Так, В.П. Тимошук визначає адміністративну процедуру як визначений законодавством порядок розгляду й вирішення адміністративними органами індивідуальних адміністративних справ [3, с. 211]. О.С. Лагода визначає адміністративну процедуру як установлений законом порядок розгляду та вирішення індивідуальних справ органами виконавчої влади й місцевого самоврядування, який закінчується прийняттям адміністративного акта або укладанням адміністративного договору [4, с. 4].

Із наведених визначень випливає таке: 1) адміністративна процедура – це встановлений порядок дій; 2) такий порядок закріплено в нормативно-правових актах; 3) ці дії здійснюються органами виконавчої влади та місцевого самоврядування; 4) ці дії здійснюються з певною метою й мають конкретний результат [5, с. 12]. На даний момент адміністративне право перебуває у трансформаційному процесі, метою якого є законодавче врегулювання процедурного аспекту взаємовідносин органів управлінської системи, тобто виконавчої влади, а також органів місцевого самоврядування з громадянами. Розвиток адміністративного права у цьому руслі буде виступати забезпечувальним фактором прав і свобод людини та громадянина у правовій, демократичній державі з одного боку, а з іншого, сприяти більш ефективній управлінській діяльності державних службовців. Україна пішла схожим шляхом таких країн, як Чехословаччина, Польща, США, Німеччина тощо, а саме обрала шлях розробки узагальнюючого законодавчого акта про адміністративні процедури за участю громадян [6, с. 5].

Виокремлюються три складники адміністративного процесу:

1) адміністративно-судовий процес, у межах якого здійснюється розгляд публічних правових конфліктів в адміністративних судах;

2) адміністративно-управлінський процес, у межах якого здійснюється виконавчо-розпорядча діяльність органів публічної адміністрації;

3) адміністративно-юрисдикційний процес, у межах якого здійснюється розгляд справ про адміністративні правопорушення та застосування заходів адміністративного примусу [7].

При цьому адміністративно-управлінський процес реалізується саме через адміністративні процедури, які впорядковують діяльність органів публічної адміністрації з вирішення конкретних адміністративних справ. Особливість сучасного розуміння сутності адміністративних процедур полягає в тому, що, незважаючи на їх соціальну важливість і затребуваність, наразі в Україні ще не прийнято єдиного нормативно-правового акта рівня Закону, який би врегулював ці питання. Існує декілька альтернативних законопроектів, зокрема і проектів кодифікованих нормативно-правових актів. Водночас найбільш дотичними до проблематики правового регулювання адміністративних процедур вважаються закони України від 2.10.1996 р. № 393 «Про звернення громадян», від 6.09.2012 р. № 5203-VI «Про адміністративні послуги», від 19.05.2003 р. № 966-IV «Про соціальні послуги», від 20.03. 2015 р. № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності» тощо [8].

Отже, враховуючи проведений системний аналіз змісту поняття «адміністративна процедура» можна дійти висновку, що під вказаною категорією слід розуміти таке: це встановлений законом порядок розгляду та вирішення індивідуальних справ органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, який закінчується прийняттям адміністративного акта або укладанням адміністративного договору. Вона визначає лише потенційні можливості, які можуть бути (для невлadних суб'єктів) або повинні бути (для органів публічної адміністрації) використані майбутніми учасниками адміністративно-процесуальних відносин. З такої позиції адміністративна процедура має визначати не лише порядок дій суб'єктів адміністративного права на певному етапі адміністративного процесу, а й враховувати взаємність прав і обов'язків учасників правовідносин, а також підстави їх реалізації. Аналогічно можна зауважити те, що під час нормативного закріплення адміністративних процедур необхідно враховувати: взаємність прав і обов'язків їх майбутніх учасників, причому більшою визначеністю мають володіти процедури вирішення спорів, а також необхідність забезпечення її дотримання заходами адміністративного примусу.

Література:

1. Ковбас І.В. Щодо порядку надання адміністративних послуг // Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції «Правові системи суспільства: сучасні проблеми та перспективи розвитку» м. Львів 20-21 листопада 2015р. – С. 103–106.

2. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про адміністративну процедуру», {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2849-ІХ від 13.12.2022}

3. Тимошук В.П. Адміністративні процедури за участю громадян / В.П. Тимошук // Державне управління: проблеми адміністративної теорії та практики / В.П. Тимошук ; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – С. 195–211.

4. Лагода О.С. Адміністративна процедура: теорія і практика застосування : автореф. дис... ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.С. Лагода ; Національний університет ДПС України. – Ірпінь, 2007. – 21 с.

5. Біла В.Р. Аміністративна процедура як нормативна модель процесуальних правовідносин. Серія ПРАВО. Випуск 30. Том 2. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2015.

6. Указ Президента України „Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні від 22 липня 1998.» // Концепція адміністративної реформи в Україні. – 1998. – С. 5.

7. Стеценко С. Адміністративне право України: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2011. С. 258–259.

8. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / В.П. Тимошук. Київ: Факт. 2003. 496 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-314-2-55>

ON THE IMPORTANCE OF STUDYING THE STATE OF A TORT ENVIRONMENT ENCOURAGING BULLYING

ЩОДО ВАЖЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ СТАНУ ДЕЛІКТОГЕННОГО СЕРЕДОВИЩА ФОРМУВАННЯ БУЛІНГУ

Lutsiv O. V.

*External Postgraduate Student
at the Department of Administrative
and Constitutional Law
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Луців О. В.

*здобувач кафедри
адміністративного
та конституційного права
Запорізький національний
університет
м. Запоріжжя, Україна*

Булінг як явище досліджується в рамках багатьох наук: психології, педагогіки, соціології. Не стоїть осторонь і адміністративно-правова